

2021-4

21. September 2021

All. nr./notatnr.:

2021-811-0001-24

Sull./sagsbeh.: HB/jh

Umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaatip inatsit unioqqutillugu itigartinneqarnera. Politikkikkut aalajangerneq inatsiseqartitsinerup atuuttup ilaginngilaa

Taamani Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiusup aqutsiveqarfimmi 47-mi Qeqertarsuup Tunuani umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaatip itigartinneqarnissaanik aalajangiinera innutaasup Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa. Naalackersuisoqarfiup aalajangiinermut tunngavilersuutitut oqaatigaa Naalackersuisut aqutsiveqarfimmi 47-mi Qeqertarsuup Tunuani umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik qinnuteqaateqartunut akuersissutinik nutaanik tunniussisarneq unitsinniarlugu aalajangersimasut. Taamaattumik Naalackersuisoqarfik aalajangiinermi ilaatigut allappoq qinnuteqaat Naalackersuisoqarfiup immikkut naliliivigisimangikkaa.

Naalackersuisut politikkikkut aalajangernermikkut aqutsiveqarfimmi 47-mi Qeqertarsuup Tunuani umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik qinnuteqaateqartunut akuersissutinik nutaanik tunniussarnermik unitsitsisimasut Naalackersuisoqarfimmit Ombudsmandip misissuineranut atatillugu oqaatigineqarpoq.

Ombudsmandip oqaatigaa Naalackersuisut aalajangernerat ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinerme inatsimmik naapertuuttumik tunngaveqartussaannermik aallaavimmik unioqqutitsisuusoq, tassami Ombudsmandip paasinninnera unaammat umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik qin-

nuteqaatit qinnuteqartup sumi najugaqarnera (matuma kingornatigut sumi najugaqarnissamik piumasagaammik taaneqartartussaq) aallaavigalugu itigartitsinissamut inatsisiliornermi tunngavissaqanngimmat.

Ombudsmandip tamatuma saniatigut oqaatigaa Naalakkersuisut aalajangernerat inatsisiliornerup atuuttup ilaginngikkaa, aalajangernerullu taamaattup inatsisiliorneq atuuttoq tapertalersinnaanngikkaa taarsersinnaanngikkaaluunniit.

Kiisalu Ombudsmandip oqaatigaa Naalakkersuisoqarfik qinnuteqaammik inatsiseqartitsineq atuuttoq aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 18-ikkut, 31. oktober 1996-imeersukkut (matuma kingornatigut aalisarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussakkut) kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasukkut aamma aalisarsinnaanermut akuersissutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutigaa nr. 8-kkut, 8. april 2016-imeersukkut (matuma kingornatigut akuersissutit pillugit nalunaarummik taaneqartartussakkut) qinnuteqaateqarnerup nalaani atuuttutigut aalajangersarneqarsimasoq tunngavigalugu qinnuteqaat immikkoortillugu naliliiffigisussaagaa.

Naalakkersuisut aqutsiveqarfimmi 47-mi Qeqertarsuup Tunuani umiatsiaararsorluni qalerallinnarsinnaanermut akuersissutinik qinnuteqaateqartunut akuersissutinik nutaanik tunniussarnermik unitsitsiniarlutik aalajangernerat inatsisiliornermi pisariaqarneratut tunngavissaqannginnerarlugu Ombudsmandip isornartorsiorpaa.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiineranik inatsiseqartitsinermillu paasinninneranik isornartorsiuutit arlallit Ombudsmandip tamatuma saniatigut saqqummiuppai.

Suliaq aqutsiveqarfimmilu 47-mi umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissutinik qinnuteqaatit allat piffissami 15. november 2019-imit Naalakkersuisut akuersissutinik tunniussarnermik unitsitsiniarlutik aalajangerfiannit 1. januar 2021-p Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaataa nr. 46-p, 14. december 2020-meersup (matuma kingornatigut qalerallit pillugit nalunaa-

rummik taaneqartussap) atuutilerfiata tungaanut tiguneqarsimasut tamaasa Naalakkersuisoqarfiup suliareqqissagai Ombudsmandip inassutigaa.

Ombudsmandeqarfiup Naalakkersuisoqarfik tamatuma saniatigut qinnuigaa Ombudsmandip inassutigisai Naalakkersuisoqarfiup qanoq iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersitsinersut paasissutissiissutigeqqullugu.

Ombudsmandi suliami annertunerusutigut kukkussuteqartoqarsimasoq sumiginnaasoqarsimasorlu isumaqarami suliaq Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimii-titaliaannut aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu nalunaarutigaa.

(Oqaaseqaat 21. september 2021-meersoq, j.nr. 2021-811-0001)

Ombudsmandip oqaaseqaataa:

1. Suut misissorpakka?

1.1. Suliamik suliarinninninni Naalakkersuisut umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik aalajangersimasunik tunniussisarnerup ingerlaannartumik unitsinneqarnissaanik aalajangernerat 15. november 2019-imeersoq aamma A-p umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataata itigartinneqarnissaanik Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera 28. august 2020-meersoq isummerfiginiarlugit aalajangerpunga.

Tassani Naalakkersuisoqarfik A-p Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataanik qinnuteqaateqartutut nutaatut itigartinnissaanik Naalakkersuisut aalajangernerat 15. november 2019-imeersoq tunngavigalugu inatsisikkut pisariaqarneratut tunngavissaqarsimanersoq ilaatigut isummerfigaara.

1.2. Oqaaseqaatinni suliamik paasissutissartalersuininni Danmarkimi inatsisilinerneq pillugu atuakkiat aamma Justitsministereqarfiup ilitersuutaa arlalitsigut aallaavigisarpakka. Immikkoortuni taaneqartuni Kalaallit Nunaanni inatsiseqar-

titsinikkut tunngaviup aamma Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut tunngaviup pi-ngaarnerusutigut assigiinnerat tamatumunnga pissutaavoq.

1.3. Oqaatigaara suliamik suliarinninninni manna isummerfiginngikkiga, tassalu Naalackersuisoqarfik A-p umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataa pillugu taanna pisumi immikkut suliarereerlugu aalajangiisinaasimanersoq, aamma Qeqertarsuup Tunuani aqutsisoqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni sinerissamut qanittumi qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataa akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8, imm. 2, piffissap qinnuteqaateqarfiusup nalaani atuuttuni aalajangersarneqarsimasoq, tunngavigalugu pisumi immikkut suliarereerlugu itigartitsisinnaasimanersoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 14, imm. 1 innersuussutigaa, tassuunalu aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuineramik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

1.4. Oqaaseqaatiga imatut tulleriinnilersugaavoq:

- Immikkoortoq 2. Suliap naatsumik allaaserineqarnera
- Immikkoortoq 3. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq
- Immikkoortoq 4. Naalackersuisoqarfiup isumaa
- Immikkoortoq 5. Uanga naliliinera
- Immikkoortoq 6. Eqikkaalluni inerniliineq

Oqaatigaara suliap ingerlasimaneranik allaaserinninneq oqaaseqaatinnut tulliummat.

2. Suliap naatsumik allaaserineqarnera

Naalackersuisut tusagassiuutitigut 15. november 2019-imi nalunaaruteqarput, tassangalu erserpoq Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi sinerissamut qanittumi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik qin-

nuteqartunut nutaanut, taamaattorli innuttaasut aqutsiveqarfimmi Upernavimmi aalajangersimasumik najugaqartut ilanngunnagit, tunniussisarneq unitsinniarlugu Naalakkersuisut 15. november 2019-imi aalajangertut.

A ilaatigut Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik Naalakkersuisoqarfimmut 14. august 2020-mi qinnuteqaateqarpoq.

Naalakkersuisoqarfik 28. august 2020-mi aalajangiivoq, A-llu Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataa itigartillugu.

Naalakkersuisoqarfiup Qeqertarsuup Tunuani umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissummik itigartitsinera A-p uannut 19. februar 2021-mi naammagittaalliuutigaa.

Suliamik paasinninnerigallagara Naalakkersuisoqarfimmut 4. marts 2021-mi nassiuppara, Naalakkersuisoqarfillu qinnuigalugu taanna pillugu oqaaseqaateqaqqullugu. Naalakkersuisoqarfik tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara suliami allagaatit uannut nassiateqqullugit.

Oqaaseqaat suliamilu allagaatit Naalakkersuisoqarfimmit 23. april 2021-mi tiguakka.

3. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

3.1. Malittarisassanik aalajangersaasarneq

3.1.1. Allaffissornikkut aqutsinermi maleruaqqusat pisortat eqqarsaatigalugit innuttaasut inatsiseqartitsinikkut inissisimanerannik aalajangersaasuusut nalunaarutitut (bekendtghørelsitut) ilusilernerqartussaananerit inatsiseqartitsinikkut tunngaviusoq nalinginnaasumik akuerisaavoq. Tamanna inatsisilerineq pillugu atuakiani tulluuttuni sukumiinerusumik allaaserineqartuni ilaatigut eqqartorneqarpoq.

Nalunaarutit allaffissornikkut aqutsinermi inatsiseqartitsinikkut aalajangiinernut innuttaasut eqqarsaatigalugit ataatsimut malittarisassanik aalajangersaasuusunut taaguutaavoq.

Nalunaarutit pisuni qaqutigoortuni ileqqusoq imaluunniit aaqqissuussaannermut tunngasut tunngavigalugit aalajangersarneqarsinnaapput, nalunaarutilli amerlanerpaartaat inatsimmik tunngaveqarluni aalajangersarneqartarput, inatsisimmi amerlanersaat piginnaatitsissutitut aalajangersakkanik oqartussaasup allaffissornermi aqutsinikkut malittarisassanik inatsisip nammineq oqaasertaanut tapertaa-sunik aalajangersaanissaanut periarfissiisunik imaqartarmata.

Naalackersuisut "Inatsisilerinermi teknikkikkut najoqqutassat – Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani malittarisassanik suliarinnittarnermi najoqqutassat"-ni, 2011-mi nutarterlugit pingajussaanik naqitertinneqartuni immikkoortumi 1.2.3-mi nalunaarutitik atuineq pillugu tamanna naapertorlugu makku oqaatigaat:

"Inatsisartut inatsisaat malittarisassanik innuttaasut akunnerminni inatsiseqartitsinikkut inissisimanerannik aalajangersaaviginnittunik innuttaasunilluunniit pisussaaffiliisunik imaluunniit pisortat eqqarsaatigalugit innuttaasunik pisinnaatitaaffiliisunik Naalackersuisut aalajangersaanissaannik aalajangersakkamik imaqarpat malittarisassat taakku nalunaarutikkut aalajangersarneqassapput. Nalunaarut taamaattoq "Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat"-nik taaneqartarpoq. (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Nalunaarutip Danmarkimi allaffissornikkut aqutsinermi inatsiseqartitsinikkut maleruaqqusatut qaqugukkut atorneqarsinnaanera pillugu malittarisassat Justitsministerieqarfiup allaffissornikkut aqutsinermi maleruaqqusanik suliarinnittarneq pillugu ilitersuummi nr. 153-imi, 22. september 1987-imeersumi aalajangersarsimavai. Ilaatigut makku nalunaarutit atorneqartarnerat pillugu immikkoortumit 4-mit aamma nalunaarutip inatsisikkut tunngavigisaa pillugu immikkoortumi 62-imi, imm. 3-mit erserput:

"Lovtidendelov 1870-imeersukkut aalajangersarneqarpoq, tak. inatsit pillugu nalunaarut nr. 617, 15. september 1986-imeersoq, tamanut saqqummiussineq tassaasooq

maleruaqqusap atuutilersinneqarsinnaaneranut taamalu innuttaasunut atuutsinneqarsinnaaneranut aalajangiisuulluinnartumik piumasaqaataasoq. Taamaattumik malittarisassat innuttaasunut atuutsinneqartussat nalunaarutitut (imaluunniit Kunngip peqqussutaatut) lovtidendelov tunngavigalugu tamanut saqqummiunneqartussatut ilusilernerneqartarnissaat aalajangiisuulluinnartumik pingaaruteqarpoq.

Taamaalilluni malittarisassat innuttaasut akornanni inatsiseqartitsinikkut inissisimamermik imaluunniit innuttaasut oqartussaasunut pisussaaffiinik aalajangersaaviginnittuussappata nalunaarutitut ilusiliineq atorineqassaaq. Malittarisassat innuttaasut pisor-tat eqqarsaatigalugit pisinnaatitaaffiliisuussappata nalunaarutitut ilusiliineq aammattaq atorineqassaaq.

[...]

Inatsisikkut tunngavigisakkut aalajangersimasukkut aalajangersaaneq suna suliarineqassanersoq apeqqummi inatsisip qanoq paasineqarnissaanik nalinginnaasumik nasuiaanikkut aalajangerneqartariaqarpoq. Tamatumunnga atatillugu manna immikkut oqaatigineqassaaq, tassalu malittarisassat akuliuffiuneruleriartortillugit inatsisikkut tunngavigisaq qularnaanneruleriartortussaasoq. Taamaalillutik aalajangersakkat immikkut annertussuseqartumik akuliuffiusut taamaallaat aalajangersarneqarsinnaapput inatsit taamaaliornissamut piginnaatitsissummik erseqqilluinnartumik imaqarpat. Taamaalilluni soorlu pillaasarneq aamma malittarisassat nanertuutaasut kingumullu atuutilersut pillugit aalajangersakkanik aalajangersaasoqassappat inatsisikkut erseqqivissumik tunngavissaqarnissaq nalinginnaasumik piumasaqaataasariaqarpoq. Aalajangersakkanik inatsimmi aalajangersakkanik allanik saneqqutsisunik imaluunniit inatsiseqartitsinikkut tunngavinnik nalinginnaasumik akuerisaasunik saneqqutsisunik aalajangersaasoqassappat inatsimmi inatsilluunniit piareersarlugu suliani immikkut tunngavissaqarnissaq aammattaq piumasaqaataavoq. Tamatumunnga assersuutitut taaneqarsinnaavoq oqartussaasumut qulliunerusumut inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik naammagittaalliornissamut periarfissaq nalinginnaasoq saneqqunneqassappat tamatumani inatsisikkut tunngavissaqarnissaq piumasaqaataasariaqartoq.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

3.2. Tamanut saqqummiussisarneq

3.2.1 Immikkoortumit 5.2-mit ersertutut Naalackersuisut sinerissamut qanittumi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik tunniussisar-

nermik unitsitsiniarlutik aalajangernerata inatsiseqartitsineq atuuttoq tapertaler-sinnaangilaa taarsersinnaanaguluunniit. Taamaattumik tamanut saqqummiussisarneq pillugu malittarisassat eqqartoqqinneqassanngillat. Taamaalillunga isumaqarpunga Naalackersuisut aalajangernerat inatsiseqartitsinikkut maleruaq-qusat tunngavigalugit tamanut saqqummiunneqarsimanersoq misissussallugu pissutissaqarnanga.

Tamanut saqqummiussisarneq pillugu malittarisassat eqqarsaatigalugit suliaq 2020-6 uanga nittartakkanni atuarneqarsinnaasoq aamma innersuussutigaa, taannalu tamanut saqqummiussisarnermut tamannalu pillugu piumasaqaatit aalajangersarneqartunut aamma tunngasuvoq.

3.3. Piffissap qinnuteqarfiusup nalaani inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

3.3.1. Piffissami A-p Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47 umiatsiaarar-sorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataanik Naalackersuisoqarfiup itigartitsivigisaata nalaani sinerissamut qanittumi aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunniussisarneq pillugu malittarisassat akuersissutit pillugit nalunaarummiipput.

Qinnuteqaateqartunut ukiup siuliani taamaattumik akuersissutaateqarsimasunut akuersissummik tunniussisarneq pillugu malittarisassat akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8, imm. 1-miipput. Qinnuteqaateqartunut ukiup siuliani taamaattumik akuersissutaateqarsimanngitsunut akuersissummik tunniussisarneq pillugu malittarisassat akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8, imm. 2-miipput.

Akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8-kkut makku aalajangersarneqarput:

“Sineriammut qanittumi aalisarnermi aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunniussisarneq

§ 8. § 4, imm. 1, nr. 1, § 4, imm. 1, nr. 2 aamma § 5 naapertorlugit qinnuteqartunut, ukiup siuliani assinganik aalisarsinnaanermut akuersissuteqarsimasunut tunniunne-

qassaaq. Akuersissummik tunniussineq pineqartumik naliliinermik tunngaveqarpoq, piunasaqaatit makku pingaarnersiuiinermi ilaatinneqassallutik:

1) Pizarreneqarsinnaasut amerlassusissaat.

2) Pisaqarsinnaassuseq.

Imm. 2. § 4, imm. 1, nr. 1, § 4, imm. 1, nr. 2 aamma § 5 naapertorlugit qinnuteqartunut, ukiup siuliani assinganik aalisarsinnaanermut akuersissuteqarsimanngitsunut tunniunneqassaaq. Akuersissummik tunniussineq pineqartumik naliliinermik tunngaveqarpoq, piunasaqaatit makku pingaarnersiuiinermi ilaatinneqassallutik:

1) Pizarreneqarsinnaasut amerlassusissaat.

2) Pisaqarsinnaassuseq.

3) Qinnuteqartoq Aalisarnermut Piniarnermullu Ilinniarfimmi imarsionermik ilinniagarsimanersaq imaluunniit allatigut assinganik piginnaasaqalersimanersaq.

4) Qinnuteqartoq sinerissamut qanittumi aalisarnermi ukiuni marlunni ataannartumik inuttatut aalisartuusimanersaq.

5) Qinnuteqartoq akilersinnaasumik aalisarnermik ingerlatsisinnaanersaq.

Imm. 3. Qinnuteqaatit imm. 1-imi pineqartunut ilaasut imm. 2-mi pineqartunut ilaasunit salliutillugit nalilersorneqartarput.

Imm. 4. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik akuersisitsisoqareerneratigut qinnuteqartoq pillugu qinnuteqartup kommunianit najukkamilu aalisartut piniartullu peqatigiiffianit paasisutissanik § 8, imm. 1-imi imaluunniit § 8, imm. 2-mi naliliinermi atugassanik pissarsiniarsinnaavoq.”

3.3.2. Akuersissutit pillugit nalunaarut aalisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu aalajangersarneqarsimavoq, tak. aalisarneq pillugu inatsimmi § 10.

Aalisarneq pillugu inatsimmi § 10, imm. 1-ikkut ilaatigut aalajangersarneqarpoq pisassiissutigineqarsinnaasut piffissanut sumiiffinnullu agguataarneqarnerat pillugu malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaasoq.

Aalisarneq pillugu inatsimmi § 10-kkut makku aalajangersarneqarput:

“Kapitali 7.

Aalisarnerup nalinginnaasumik malittarisassatigut aqunneqarnera.

Akuersissutit il.il.

§ 10. Naalakkersuisut pisuussutiniq iluaquteqarniarnerup aqunneqarnissaa siunertaralugu § 6 aamma § 8 naapertorlugit Kalaallit Nunaanni aalisarneq pillugu malittarisassiorsinnaapput. Taamatut malittarisassiornermi pisarineqarsinnaasut, pisaqarsinnaassuseq pigineqartoq, assigiimmik inuussutissarsiutillit aalisarnermillu inuussutissarsiuteqarnerup pissusissamisoortumik nunap immikkoortuini assigiinngitsuni ineriartortinneqarnissaa isiginiarneqarsinnaapput, tassungalu atatillugu makku pillugit malittarisassiortoqarluni:

- 1) Pisassiissutigineqarsimasut piffissanut, **sumiiffinnut**, assigiimmik inuussutissarsiutilinnut aalisariutillu ilaannut immikkoortunut agguataarneri.
- 2) Pisassiissutigineqarsimasut assigiimmik inuussutissarsiutillit, aalisariutit ilaasa immikkoortut aalisarnermilu atortut pisassaannik, kiisalu angallatit ataasiakkaat pisassiissutinit pigisaannik ukiumulluunniit pisassaannik sukumiinerusumik aalajangersaaluni agguataarneri.
- 3) Piffissaq aalisarfiusinnaasoq sivilunerpaaq, tulaassinerit amerlassusii tulaassinermilu ataatsimi tulaassat annertussusiginnaasaat akuerisat.
- 4) 1)-3) malillugit malittarisassat naapertorlugit pisanik nalunaaruteqartussaataitaneq.
- 5) Aalisarnermut aalajangersimasumut pisaqarsinnaassutsip atorneqarsinnaasup annerpaap qummut killinganik aalajangersaaneq.
- 6) Aalisariutit ilaannut immikkoortunut assigiimmillu inuussutissarsiutilinnut agguataarineq.” [Uanga erseqqissaanera]

3.3.3. Piffissami qinnuteqarfiusup nalaani pisassiissutigineqarsimasut sumiiffinnut agguataarneqarnerat pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut aalisarneq pillugu inatsimmi § 10 tunngavialugu piginnaatitsissut atorneqarsimanngilaq.

Tamanna aatsaat 1. januar 2021-mi pivoq, qalerallit pillugit nalunaarutip atuutilerneratigut.

3.4. Akuersissummik qinnuteqaatinik itigartitsinermi inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piunasaqaat sakkortusisaq

3.4.1. Oqartussaasoq inatsisiliortutut pissaaneqartumit piginnaatitsissummik peqaruni aatsaat innuttaasut eqqarsaatigalugit aalajangiisinnaavoq. Inatsisilerineq pillugu oqaatsinik atuinermi oqartoqartarpoq oqartussaasoq inatsisikkut

tunngavissaqassasoq. Tamanna inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piumasaqaatitut taaneqartarpoq ingerlatsinerlu pillugu inatsiseqartitsinermi inatsimmik naapertuuttumik tunngaveqartussaannermik aallaaviup malitsigalugu/nassataralugu.

Inatsimmik naapertuuttumik tunngaveqartussaannermik aallaavik innuttaasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarneranni pingaaruteqartutut ilaasoq marlunnut immikkoortinneqartarpoq.

Siullertut pineqartoq tassaavoq inatsiseqartitsinermi kimittussutsikkut tulleriinilersuineq. Taassuma malitsigisaa tassaavoq inatsiseqartitsinikkut tulleriinilersuineq – tassa imaappoq inatsisikkut aalajangiineq inatsisikkut aalajangiinermut qulliunerusutut inissisimasumut assortuuttuussanngitsoq. Soorlu nalunaarut inatsimmut nalunaarutip aalajangersarneqarnerani tunngaviusumut assortuuttuussanngilaq.

Aappaattut inatsimmik naapertuuttumik tunngaveqartussaannermik aallaaveqarneq inatsisikkut tunngavissaqartussaannermik piumasaqaateqarfiuvoq. Ingerlatsiviup taamaaliornissamut inatsisikkut tunngavissaqarani iliuuseqarsinnaannginera tamatuma nassataraa. Inatsisikkut tunngavissaqartussaannermik piumasaqaatip taamatuttaaq nassataraa nalunaarutip ingerlatsivimmit aalajangersarneqartup inatsimmik nalunaarutip aalajangersarneqarnerani tunngaviusimasumik inatsisikkut tunngavissaqassasoq.

Inatsisikkut tunngavigisap erseqqissuunissaanik piumasaqaat pisuni aalajangersimasuni sakkortusisaasinnaavoq. Tamanna imatut paasineqassaaq inatsisip aalajangersarneqartup nalunaarutillu tassunga atasup saniatigut inatsiseqartitsinikkut tunngaviit allat soorlu innuttaasunut akuliunnermut tunngavittut atorneqarnissaat itigartitsissutigineqassasoq. Tamatuma saniatigut malittarisassat innuttaasunut annertuumik akuliunnissamut inatsisikkut tunngavissiisut qanoq paasineqarnissaannik nassuiaaneq annikillineqarajuttartussaavoq.

Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi aappassaanik (2002-mi) naqitertinneqartumi qupperneq 302 innersuussutigaa.

Pisuni ataasiakkaani inatsisikkut tunngavigisassatut suup piumasaqaataanerani ajunngitsorsiap suup akuliuffigineqarneranik akuliunnerup suussusianik ilaqartil-lugu pisumi naliliineq aalajangiisuuvoq.

Suliassaqarfinnut inatsisikkut tunngavissaqarnissap sakkortusisamik piumasa-qaateqarfiusunut assersuutitut taaneqarsinnaapput innuttaasup inuussutissar-siornermi periarfissaanut akuliunnerit killilersuinerilluunniit.

Karsten Revsbech-ipp allallu atuakkianni "Forvaltningsret – Almindelige emner"-mi arfinilissaanik (2016-imi) naqitertinneqartumi qupperneq 203 innersuussu-tigaara.

3.4.2. Aalisarsinnaanermut akuersissummik itigartitsinerimi inatsisikkut tunngavis-saqarnissamik piumasaqaat sakkortusisaq eqqarsaatigalugu suliaq 2013-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortumi 5.6-imi atuarneqarsinnaasoq su-liarlu 2016-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortumi 5.3-mi atuarne-qarsinnaasoq innersuussutigaaq.

Taakkua saniatigut inatsisilerinerimi pisortap Anders Jørgensenip allaaserisaa "Ingerlatsivik susinnaava?"-mik qulequtaqartoq 2013-imi ukiumoortumik nalu-naarutinni immikkoortumi 3.2-mi atuarneqarsinnaasoq innersuussutigaaq. Inat-simmik naapertuuttumik tunngavissaqartussaananermik aallaavik aamma inatsi-sikkut tunngavissaqarnissamik piumasaqaat sakkortusisaq tassani taamatuttaaq allaaserineqarput.

3.5. Tunngavilersuisarneq

3.5.1. Tunngavilersuisarneq pillugu malittarisassat pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi (matuma kingornatigut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik taaneqartartussami) §§-ini 22-miippat 24-miillutillu, taakkulu imaat-tunik oqaasertaqarput:

“§ 22. Aalajangiineq allakkatigut nalunaarutigineqaruni aalajangiinermut tunngaviusumik ilaqartinneqassaaq, suliameq peqataasumut tassunga tapersiisuulluinnangik-kuni.

[...]

§ 24. Aalajangiinermut tunngaviusumik nalunaarummi innersuussutigineqassapput inatsisini maleruaqqusat aalajangiinermi tunngavigineqartut. Maleruaqqusat tamakku malillugit aalajangiineq oqartussaasuni sulisut isumaannik tunngaveqarpat tunngaviusumik nalunaarummi taaneqassapputtaaq pissutaasut pingaarnerusut isummat tamakku atornerannut aalajangiisuunerusut.

Imm. 2. Tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqissarneqassapputtaaq paasissutissat suliameq pissusiviusunut tunngasut aalajangiinermi annertuumik pingaartinneqartut.

Imm. 3. [...]"

Suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit pillugu oqaaseqaatinil ilaatigut makku erserput:

“Tunngaviusoq nassuiaataassaaq aalajangiinerup soq taama imaqarneranut.

Tunngaviusup aalajangiineq pillugu nalunaarutigineqartussap, oqartussaasumit qanoq erseqqissarneqarluartigisariaqarnera eqqoqqissaartumik allaaserineq ajornarpoq. Akissutissap qanoq ittuunissaanut ilaatigut aalajangiisuusariaqarpoq suliameq peqataasup akineqartussap suliassap sularineqarnerani suliallu pissusianut qanoq suleqataaluartigisimanagera. Taamaattumik aalajangersakkani killilerneqarput (aalajangiinermut) tunngaviusumi nalunaarummi ilanngunneqartussat.

[...]

Imm. 2 malillugu tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqissarneqassapputtaaq paasissutissat suliameq pissusiviusunut tunngasut, aalajangiinermi annertuumik pingaartinneqartut. Oqartussaasut suliassami pisimasuiit pillugit isumaat qanoq annertutigisumik erseqqissarneqartariaqarnerasoq isummerfigissagaanni ilaatigut paaseqqaartariaqarpoq tamanna isumaqatigiinngissutaasimanneginnersoq, kiisalu aamma suliameq peqataasoq tamatuminnga ilisimasaqareersimanneginnersoq, soorlu

suliassamut tunngasunik ilisimatinneqarnissaminik qinnuteqaatimi siusinnerusukkut akuerineqarneranut atasumik.”

Taamaalillutik allakkatigut aalajangiinerit tunngavilersuummik ilaqartinneqartussaapput, aalajangiineq suliame illua'tungiusumut pineqartumut tapersiisuulluinnanngippat.

Missingiussinikkut aalajangiinerit eqqarsaatigalugit tunngavilersuummi pingaartillugit isiginiagassat missingiussinermi aalajangiisuusimasut aamma taaneqasapput.

Tunngavilersuut tamatuma saniatigut tamanna pisariaqarpat suliame pissus-viusut pillugit paasissutissat aalajangiinermi annertuumik pingaartillugit isiginiarneqarsimasut pillugit nassuiaammik naatsumik imaqassaaq.

Kiisalu aalajangiinermut tunngavilersuut inatsiseqartitsinermi malittarisassanut aalajangiinermi tunngaviusimasunut innersuussummik imaqassaaq. Taamaattumik aalajangiineq aalajangersakkamut aalajangersakkanulluunniit atorineqarsimasunut innersuussummik eqqoqqissaartumik imaqassaaq. Tassa imaappoq aalajangiinermi paragraffimut, immikkoortumut immaqalu normumut litramulluunniit innersuussisoqarsimassasoq.

Immikkut tunngavilersuisoqartarnissaanik piunasaqaatip isummerfiginissaanut siusinnerusukkut periarfissaqarsimavunga. Tamatumunnga atatillugu suliame 2018-2 aamma 2019-1 uanga nittartakkanni atuarneqarsinnaasut innersuussutigaaq.

Niels Fengerip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi (2018-imeersumi) qupperneq 638 aamma innersuussutigaaq.

4. Naalackersuisoqarfiup isumaa

Naalackersuisoqarfiup uannut oqaaseqaammini 23. april 2021-meersumi ilaatigut makku oqaatigai:

"[...]

[A]-p inuussutissarsiutigalugu qaleralinniarnissamut akuersissummik qinnuteqaataata APNN-imit itigartitsissutigineqarnera malilikkut 28. august [2020-mi] nassiunneqarpoq.

Naalakkersuisut attuumassuteqartumut aalajangiinerat Naalakkersuisut nittartagaatigut 15. november 2019-imi tusagassiorfinnut nalunaarummi allaqqavoq – *"Naalakkersuisut ullumi novemberip 15-ianni 2019-imi aalajangerput aqutsive-qarfimmi 47-mi, Upernavimmi angerlarsimaffillit pinnagit, umiatsiaaqqamik aalisarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik tunniussisarneq ullumimiit unitsinneqassasoq."* Ilisimatitsissut kattuffinnut attuumassuteqartunut aamma Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinnut toqqaannartumik nassiunneqarpoq.

Ombudsmandip isiginninnera 2.1

Isiginninnermut 2.1-imut akissuteqaatitut aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiisutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 8, 8. april 2016-imeersoq aallaavigineqarpoq kiisalu aalisarnermut inatsit naapertorlugu tullinguuttut aallaavigineqarlutik § 9, § 10, § 10a, § 10b, § 11, § 13, imm. 2 aamma imm. 3, § 23, § 24, § 33, imm. 2 aamma § 34, imm. 3.

Aalisarnermut inatsimmi kapitali 7-imi "Aalisarnermik nalinginnaasumik aalajangersaanerit. Akuersissutit il.il."-mi Naalakkersuisut aalisarnermik aalajangersaanissannut piginnaatitsinerit ilaat erseqqissaatigineqarput. Tassunga tunngatillugu §§ 10, 10a aamma 10b pingaruteqarput.

Naalakkersuisut 15. november 2019-imi politikikkut aalajangiinermi oqaatigineqartumi aqutsiveqarfik 47-mi inuussutissarsiutigalugu qaleralinniarnissamut akuersissutinik tunniussisarnerit unitsissimavaat. Naalakkersuisut aalajangiinermi tamatumani ilanngutinngitsuuisoqassasoq aalajangersimavaat.

APNN Naalakkersuisut aalajangernerannut akerliusumik allaffissornikkut aqutsisinaanngilaq.

Naalakkersuisut aalajangiinerisa kingorna APNN-imi aqutsiveqarfimmi 47-mi inuussutissarsiutigalugu qaleralinniarnissamut akuersissutinik qinnuteqaatit tamaasa suliari-

sarlugit nangeqqippaat tassanilu aamma akuersissutinik unitsitsinermut qinnuteqaateqartut ilanngutinngitsoortunut ilaatinneqarnersut nalilersortarlugit. Qinnuteqaateqartunut ilanngutsinngitsuinermit ilaatinneqanngikkaangata Naalakkersuisut aalajangiinerat oqaatigineqareersoq naapertorlugu itigartitsisoqartarpoq.

Kisianni itigartitsinerit pillugit oqaaseqatigiilliorneq itigartitsinermullu tunngavilersuutit qinnuteqaammik "piviusumik" suliarinnittoqarsimannginneranik kukkusumik ilimasulersitsisinnaasut APNN-imi akuerineqarpoq, kisianni tassa piviusumik suliarineqartarput.

Ombudsmandip isiginninnera 2.2

APNN-imi § 8, imm. 2-mi erseqqissaatigineqarluni naammassisaqarsinnaaneq eqqarsaatigalugu nalilersuisinnaatitaaneq oqaatigineqareersutut Naalakkersuisut aalisarnermut inatsimmi tunngavissaqarlutik piginnaatitsinermik tamatumunnga Naalakkersuisoqarfimmut tunniussisimanerannik pissuteqarpoq, Naalakkersuisulli tamanna pillugu namminneq aalajangereersimammata APNN-imi tamatumunnga piviusumik nalilersuinnissaq tunngavissaqarpasinngilaq.

APNN-imi naalakkersuinermit suliaqarnermi aalajangiinerit APNN-ip suliassaqarfiinut tunngasut inatsisitigut suliniutit atorlugit malinniarsaraat. APNN-ip suliassaqarfia naalakkersuinermit suliaqartunit eqqumaffigineqartorujussuuvoq aamma suliassaqarpallaarnerit kingunerisaannik inatsisilerituut inatsisitigut suliniutaat tamarmik takuneqanngitsoorsinnaasarput.

APNN-imi aalajangiineq inatsisitigut suliniutinik aallartitsinikkut malinneqarsinnaavoq, tamakkua ilaat tusarniaanermut isaaffimmiipput, uffa allat ajoraluartumik suliani suli suliarineqartut. Ombudsmandip nammineerluni aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 47, 18. december 2020-meersoq erseqqissaatigaa, kisianni tassunga tunngatillugu sinerissap qanittuani qaleralinniarnaq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 46, 14. december 2020-meersoq aamma erseqqissartariaqarpoq. Sinerissap qanittuani qaleralinniarnaq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 46-mi, 14. december 2020-meersumi § 4, imm. 6-imi imatut allassimasoqarpoq:

*"Imm. 6. Aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaaqqat atorlugit nutaamik qaleralinnialer-
niartunut akuersissutinik tunniussisoqassanngilaq, ukuli ilanngunnagit:*

- 1) *Qinnuteqartut aqutsiveqarfimmi Upernavimmi aalajangersimasumik angerlarsimaffillit, aamma*
- 2) *inuussutissarsiutigalugu aalisartut aqutsiveqarfimmi 46-mi atuuttumik umiat-siaaraq atorlugu aalisarnermut akuersissutillit, immikkut pissutissaqarlutik aqutsiveqarfimmi 47-mi Qeqertarsuup Tunuanut Uummannamulluunniit nuuttut.*
- 3) *"Nutaamik qaleralinnialerniartut" tassaapput aalisartut ukiumi pisassiiviusumi qaangiuttumi aalisarnermut qinnutigineqartumut taamaaqataanik akuersissummik peqarsimanngitsut."*

Qalerallit pillugit nalunaarut naalackersuinnikkut suliaqartunit immikkut eqqumaffigineqarpoq, tassami sumiiffinnik pisassiissuteqarfiunngitsunik atorunnaarsitsinermut aamma tunngamat. Siullermik aappassaannillu akuerineqanngilaq.

Pisariaqartitsinerit naapertorlugit naalackersuinnermik suliaqartut aalajangiinerannut ilassutitut APNN-imi inatsisitigut suliniutit aallartinneqarput.

3. Inaarutaasumik oqaaseqaatit

Taamaattumik Ombudsmandip isiginninneri APNN-imi isumaqataaffigineqanngillat, tassanngaanniillu qanoq iliuuseqartoqaqqinniingilaq.

[...]"

5. Uanga naliliinera

5.1. Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataa imatut paasisariaqarpara Naalackersuisoqarfik ingerlatsinerminik tamatigut erseqqisumik ingerlaannarlu pilersaarsiortartoq Naalackersuisullu politikikkut aalajangiineri tunngavigalugit aalajangiisartoq.

Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataa aammattaaq imatut paasisariaqarpara tamanna pisariaqartoq isumaqaruni inatsisitigut tunngavissamut nutaamut missingit Naalackersuisoqarfiup politikikkut aalajangernerit tunngavigalugit suliarisaraa.

Kiisalu Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataa imatut paasisariaqarpara Naalackersuisoqarfiup inatsisitigut tunngavissamut nutaamut missingiummik qanoq piler-

tortigisumik suliarinninnissaani Naalakkersuisoqarfimmi qanoq suliassaqartigine-
ra apeqqutaasartoq.

Naalakkersuisoqarfiup politikikkut aalajangernernut malinnaaviginninniarsari-
nera, matumani inatsisiliornikkut suliniutit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, paasi-
sinnaavara.

Naalakkersuisoqarfilli inatsiseqartitsinerup atuuttup killissarititaasa iluanni tama-
tigut aalajangiisartussaavoq. Uanga paasinninnera unaavoq inatsiseqartitsinerup
atuuttup politikikkut aalajangernerit eqqortinngippagit taakkunungaluunniit
naapertuuttuunngippat Naalakkersuisoqarfiup manna Naalakkersuisunut malu-
geqqullugu oqaatigisariaqaraa, tassalu aqutsineq aatsaat piareersarneqarsin-
naasoq aalajangiisoqarsinnaasorlu tamanna pillugu inatsisiliorneq pilersinneqa-
reersimappat.

Uanga paasinninnera unaavoq aqutsineq politikikkut nutaamik aalajangerneq
nutaaq tunngavigalugu ingerlaannaq piareersarneqassasoq Naalakkersuisunit
kissaatigineqarpat tamanna pillugu inatsisiliornerup pisariaqartup atuutilereer-
simanissaa Naalakkersuisut qulakkeeqqaartariaqaraat.

Taamaalillunga Naalakkersuisoqarfik isumaqatiginngilara oqarmat Naalakkersui-
soqarfik Naalakkersuisut aalajangernerat unioqquutillugu/Naalakkersuisut aalaja-
ngiinerannut assortuuttumik ingerlatsisinnaanngitsoq. Uanga paasinninnera
unaavoq inatsiseqartitsinermik taamatut paasinninneq ingerlatsineq pillugu inat-
siseqartitsinermi inatsimmik naapertuuttumik tunngaveqartussaannermik aallaa-
vimmik unioqquutitsinerussasoq.

5.2. Naalakkersuisut tusagassiuutitigut 15. november 2019-imi nalunaaruteqar-
put, tassanngalu erserpoq qinnuteqaateqartut aqutsiveqarfimmi Upernavimmi
aalajangersimasumik najugaqartut eqqaassanngikkaanni Qeqertarsuup Tunuani
aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni sinerissamut qanittumi qaleralinniar-
sinnaanermut akuersissutinik nutaanik tunniussisarneq unitsinneqassasoq Naa-
lakkersuisut ingerlaannartumik atuutilersumik aalajangertut.

Uanga paasinninnera unaavoq Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni sinerissamut qanittumi qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik sumi najugaqarneq tunngavigalugu tunniussisarneq ingerlaannartumik atuutilersumik unitsinniarlugu Naalakkersuisut aalajangernerat ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi inatsimmik naapertuuttumik tunngaveqartussaaneermik aallaavimmik unioqqutitsinerusoq.

Qinnuteqaateqartunut ukiup siuliani assinganik akuersissutaateqarsimanngitsunut umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik tunniussinermi sumi najugaqartussaaneq pillugu piumasaqaammik nalunaarutikkut aalajangersaanissamut Naalakkersuisut aalisarneq pillugu inatsimmi § 10-kkut piginnaatinneqarsimanerata uanga paasinninnera allanngortinngilaa. Tamatumunnga atatillugu aalajangiisuusoq tassaavoq Naalakkersuisut aalisarneq pillugu inatsisip tamanna pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut periarfissiissutaanik piffissap qinnuteqarfiusup nalaani atuisimannginnerat.

Uanga paasinninnera aammattaaq unaavoq Naalakkersuisut aalajangernerat inatsiseqartitsinerup atuuttup ilaginngikkaa. Taamaalilluni Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni sinerissamut qanittumi qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik sumi najugaqarneq tunngavigalugu tunniussisarneq ingerlaannartumik atuutilersumik unitsinniarlugu Naalakkersuisut aalajangernerata inatsiseqartitsineq atuuttoq tapertalersinnaanngikkaa taarsersinnaanaguluunniit.

Naalakkersuisut inatsimmi tamatumunnga pisariaqarneratut tunngavissaqaratik Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni sinerissamut qanittumi qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik sumi najugaqarneq tunngavigalugu tunniussisarneq ingerlaannartumik atuutilersumik unitsinniarlugu 15. november 2019-imi aalajangersimanerat tamanna tunngavigalugu isorisarialittut isigaara.

5.3. Uanga paasinninnera unaavoq A-p umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataa Naalakkersuisoqarfiup inatsiseqartitsineq atuut-

toq aalisarneq pillugu inatsisikkut akuersissutillu pillugit nalunaarutikkut aalajangersarneqartoq tunngavigalugu pisumi immikkut suliarisimasariaqaraluaraa.

Uanga paasinninnera unaavoq akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8, imm. 2-mi piunasaqaatit taagorneqarnerat sukumiisuusoq. Siullertut tamanna piunasaqaatit taagorneqarnerannut atatillugu oqaatsinik "ilaatigut"-mik imaluunniit "soorlu/assersuutigalugu"-mik atuisoqannginneranik pissuteqarpoq. Aappaattut tamanna aalisarsinnaanermut akuersissummik itigartitsinerup qinnuteqaateqartup inuussutissarsiornermi periarfissaanik killilersuisuuneranik pissuteqarpoq, tamannalu malittarisassat taamatut akuliunnermut tunngaviusut qanoq paasineqarnissaannik nassuiaanermik aallaavittut annikillisisivoq.

Uanga paasinninnera unaavoq aalisarnermut inatsimmik aqutsineq Naalakkersuisoqarfiup piareersartuaannartussaagaa, matumani suliaasaqarfimmi inatsiseqartitsineq atuuttoq Inatsisartunit akuerineqarsimasoq inatsimillu naapertuutumik tunngaveqartussaaneermik aallaavikkut kiisalu tamanut saqqummiussisarneq il.il. pillugit malittarisassatigut atuuttutigut saqqummertoq tunngavigalugu aalajangiisarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Tamatuma manna nassataraa, tassalu Naalakkersuisoqarfiup ingerlatsinera aalisarneq pillugu inatsimmik nalunaarutinillu inatsit tunngavigalugu allaffissornermi aqutsinikkut aalajangersarneqarsimasunik tamanullu saqqummiunneqarsimasunik tunngaveqassasoq. Inatsisikkut tunngavissaqartussaaneermik piunasaqaat sakkortusisaaq aallaavigalugu inatsiseqartitsinikkut tunngaviit allat atornergarnissaat itigartitsissutigineqartussaavoq, tassami aalisarsinnaanermut akuersissummik itigartitsineq aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaateqartup inuussutissarsiornermi periarfissaanik annertuumik killiliisuummat.

Akuersissutit pillugit nalunaarut piffissap qinnuteqarfiusup nalaani Naalakkersuisoqarfiup umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaammik qinnuteqaateqartup sumi najugaqarnissamik piunasaqaammik eqqortitsinnginnera pissutigalugu itigartitsinissaanut periarfissiinngilaq.

Qulaani oqaatigineqartutut uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisut aalajangernerat inatsiseqartitsinerup atuuttup ilaginngikkaa. Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup tusagassiuutitigut nalunaarut saqqummiunneqartoq umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaatip itigartinneqarneranut inatsisikkut tigussaasutigut tunngaviutinniarsinnaanngilaa.

Uanga paasinninnera Naalakkersuisut aalajangernerata tusagassiuutitigut nalunaarutikkut tamanut saqqummiunneqarsimanerata allanngortinngilaa, tassami tamanna allaffissornikkut aqutsinermi inatsiseqartitsinikkut maleruaqqusap tamanut saqqummiunneqarneratut isigineqarsinnaananiluunniit tassunga taarsiunneqarsinnaanngimmat.

Malugaara Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinerata kingornatigut akuersissutinik tunniussisarneq pillugu malittarisassat piumasaqaatillu nutaat suliarineqarsimasut. Malittarisassat taakku qalerallit pillugit nalunaarutikkut 1. januar 2021-mi atuutilersukkut aalajangersarneqarsimapput. Qalerallit pillugit nalunaarummi § 4, imm. 6-ikkut ilaatigut aalajangersarneqarpoq qinnuteqartunut nutaanut umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik sumi najugaqarnissamik piumasaqaat tunngavigalugu tunniussisoqartassanngitsoq.

Qalerallit pillugit nalunaarummik aalajangersaaneq Naalakkersuisoqarfiup sine-rissamut qanittumi qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik tunniussisarnermi piumasaqaatit nalunaarutitut ilusilerlugit saqqummiunneqarnissaasa pisariaqartutut isiginnessimaneranut takussutissaasoraara.

A-p umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataanik Naalakkersuisoqarfiup Naalakkersuisut Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik qinnuteqaateqartunut nutaanut tunniussisarnermik sumi najugaqarneq tunngavigalugu unitsitsiniarlutik 15. november 2019-imi aalajangernerat inner-suussutigalugu 28. august 2020-mi itigartitsisimanagera A-mullu nalunaaruteqarsimanagera tamanna tunngavigalugu isorisarialittut isigaara.

5.4. Uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinerata suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi §§-ni 22-mi 24-milu aalajangiisarneq pillugu piumasaqaatit inatsiseqartitsineq atuuttoq tunngavigalugu eqqortissimasariaqaralarai, matumani inatsimmi tunngavilersuisarneq, pissusiviusut Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermi pingaartillugit isiginiagaasa oqaatigineqarnissaannik akuersissutillu pillugit nalunaarummi aalajangersakkanut Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermini tunngavigisaanut eqqoqqissaartumik innersuussinisaq pillugit piumasaqaatit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Uanga paasinninnera unaavoq aalajangiineq aalajangersakkami atorineqartumi paragraffimut, immikkoortumut normullu innersuussummik eqqoqqissaartumik imaqtartussaasoq. Aalajangiineq tamatuma saniatigut tunngavilersuummik erseqqissumik imaqassaaq pingaarnertullu isiginiagassat missingiussilluni naliliinermi aalajangiisuusimasut oqaatigissallugit. Tamanna suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi §§-tigut 22-kkut aamma 24-kkut aalajangersarneqarpoq.

Uanga paasinninnera unaavoq itigartitsineq akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8, imm. 1 imaluunniit § 8, imm. 2 tunngavigalugu pisimanersoq Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinerani takuneqarsinnaanngitsoq.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermi akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8, imm. 1 qinnuteqaateqartunut ukiup siuliani assinganik akuersissutaateqarsimasunut tunngasoq aamma § 8, imm. 2 qinnuteqaateqartunut ukiup siuliani assinganik akuersissutaateqarsimanngitsunut tunngasoq inatsiseqartitsinikkut tunngavigisamisut innersuussutigai.

Uanga paasinninnera unaavoq Naalakkersuisoqarfiup taamaalilluni inatsiseqartitsinermi malittarisassat A-p umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataanut attuumassuteqanngitsut aalajangiinermini inatsiseqartitsinermi tunngavigisamisut innersuussutigisimagai, uangami isumaqarama qinnuteqaateqartoq akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8, imm. 1-imi aamma § 8, imm. 2-mi pineqartunut ataatsikkut ilaasinnaanngitsoq.

Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermi § 8, imm. 1-imi nr. 1 aamma nr. 2 innersuussutigai, Naalakkersuisullu sumiiffimmi pisassiissutit eqqarsaatigalugit umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissutit amerlavallaat tunniunneqarsimanerannik sumiiffimmilu pisaqarsinnaassusermik killilersuisoqarnissaa eqqarsaatigalugu naliliinerat pillugu nassuiaateqarluni. Taanna qinnuteqaateqartut al-lat ukiup siuliani assinganik akuersissutaateqarsimasut eqqarsaatigalugit tunngavilersuutaasimasorinarpoq. Taamaalilluni umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissutinik qinnuteqaateqartut nutaat A-tut ittut pisumi immikkut suliarineqaratik qinnuteqaatigisaminnik ataatsimut itigartinneqaannartarsimnersut aalajangiinermi takuneqarsinnaanngilaq. Siusinnerusukkut oqaatigisattut Naalakkersuisoqarfiup aalajangiineranit 28. august 2020-meersumit erserpoq Naalakkersuisoqarfiup qinnuteqaat pisumi naliliivigisimanngikkaa.

Aalajangiinermi tamatuma saniatigut akuersissutit pillugit nalunaarummi § 8, imm. 2 innersuussutigineqarpoq. Taamaattorli § 8, imm. 2-mi itigartitsinermi tunngavigineqartumi normunut pineqartunut innersuussisoqarsimanngilaq.

Naalakkersuisoqarfiup A-p umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataanik pisumi immikkut naliliiviginnissimannginnera aamma Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinerata 28. august 2020-meersup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tunngavilersuisarneq, pissusiviusut Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermut annertuumik pingaaruteqartutut isigisaasa oqaatigineqarnissaannik akuersissutillu pillugit piumasaqaatinik eqqortitsisuunnginnera nalunaarummilu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinermini tunngavigisaani aalajangersakkat eqqoqqissaartumik innersuussutigineqarsimannginnerat tamanna tunngavigalugu isorisarialittut isigaakka.

6. Eqikkaalluni inerniliineq

6.1 Naalakkersuisut inatsimmilu pisariaqarneratut tunngavissaqaratik Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni sinerissamut qanittumi aalisarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik qinnuteqaateqartunut nutaanut tunniussisarnermik sumi najugaqarneq tunngavigalugu unitsitsiniarlutik 15. no-

vember 2019-imi ingerlaannartumik sunniuteqalersumik aalajangernerat isorisarialittut isigaara.

A-p umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataanik Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisut Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik qinnuteqaateqartunut nutaanut tunniussisarnermik sumi najugaqarneq tunngavigalugu unitsitsiniarlutik 15. november 2019-imi aalajangernerat innersuussutigalugu 28. august 2020-mi itigartitsisimanagera A-mullu nalunaaruteqarsimanagera aammattaaq isorisarialittut isigaara.

Kiisalu Naalackersuisoqarfiup A-p umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataanik pisumi immikkut naliliiviginnissimanagera aamma Naalackersuisoqarfiup aalajangiinerata 28. august 2020-meersup suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi tunngavilersuisarneq, pissusiviusut Naalackersuisoqarfiup aalajangiinermut annertuumik pingaaruteqartutut isigisaasa oqaatigineqarnissaannik akuersissutillu pillugit piumasaqaatinik eqqortitsuunnginnera nalunaarummilu Naalackersuisoqarfiup aalajangiinermini tunngavigisaani aalajangersakkat eqqoqqissaartumik innersuussutigineqarsimanagerat isorisarialittut isigaakka.

Inassutigaara suliaq Naalackersuisoqarfiup suliareqqissagaa, oqaaseqaatikkalu isiginiarlugit suliarissagaa.

Aammattaaq inassutigaara aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissutinik qinnuteqaatit piffissami 15. november 2019-imit Naalackersuisut akuersissutinik tunniussisarnermik unitsitsiniarlutik aalajangerfiannit 1. januar 2021-p, qalerallit pillugit nalunaarutip atuutilerfiata tungaanut, tiguneqarsimasut tamaasa suliareqqissagai. Tamanna manna tunngavigalugu isigineqassaaq, tassalu umiatsiaararsorluni aalisarsinnaanermut akuersissutinik, aqutsiveqarfimmi Upernavimmi najugaqartut ilanngunnagit, nutaamik qinnuteqaateqartunik itigartitsisinnaanermut periarfissap aatsaat 1. januar 2021-mi qalerallit pillugit nalunaarummi § 4, imm. 6-imi aalajangersagaaq tunngavigalugu atuutilergera.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara inassutigisama Naalackersuisoqarfik qanoq iliuseqarnissamut pissutissaqalersinneraat uannut nalunaarutigeqqullugu.

6.2 Suliami annertunerusutigut kukkussuteqartoqarsimallunilu sumiginnaasooqar-simasooq isumaqarama Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat aamma Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu nalunaarfiginiarpakka. Taamaalilluni Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23-kkut aalajangersarneqarpoq annertunerusutigut kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluunniit sumiginnaasooqarsimanissaa ilimagisariaqartoq sulianik misissuinerup takutippagu Ombudsmandi Inatsisinut Ataatsimiititaliamut tamatumunngalu peqatigitillugu Naalackersuisunut kommunalbestyrelsimulluunniit suliaq pillugu nalunaaruteqassasoq.

Tamatumunnga pissutaavoq Naalackersuisut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi inatsimmik naapertuuttumik tunngavissaqartussaannermik aallaavik unioqqutillugu aalajangiisimanerisa aamma Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisut aalajangernerat pillugu tusagassiuutitigut nalunaarummik innuttaasut inatsiseqartitsinikkut inissisimanerannik aalajangersaanermi inatsisikkut tigussaasutigut tunngaviutitsiniarnerisa isorisarialiunerat.

Oqaaseqaat manna oqaaseqaammi pineqartut ilisarnarunnaarsillugit nittartakkakut tamanut saqqummiunneqarumaarpoq, 2021-milu ukiumoortumik nalunaarutinni eqqaaneqarumaarluni.

SULIAP INGERLASIMANERATA ALLAASERINEQARNERA

Naalackersuisut tusagassiuutitigut 15. november 2019-imi nalunaaruteqarput, tassangalu makku erserput:

“Naalackersuisut ullumi novemberip 15-ianni 2019-imi aalajangerput aqutsiveqarfimmi 47-mi, Upernavimmi angerlarsimaffillit pinnagit, umiatsiaaqqamik aalisarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik tunniussisarneq ullumimiit unitsinneqassasoq.

Umiatsiaaqqamik aalisartunut nutaanut aalisarsinnaanermut akuersissutit tunniunneqartartut unitsitaanerat april 2022 tikillugu atuutissaaq, taamaalineranilu aalisartut amerlassusaat naliliiffigeqqinneqarumaarluni.

Ukiuni aggersuni pisuussutinut tunngavigineqartup aalisarsinnaasullu akornanni naapertuuttoqaqqilissappat aalajangerneq naliliiffigeqqinneqarumaarpoq.

Aalisarsinnaanermut akuersissutinik tunineqartartut ukiut tamaasa amerliartuinnarput, tamannalu aalisartut amerlanerulernerannik kinguneqarpoq imaanilu pisuussutinut sunniuteqartorujussuulluni.

Qaleralinnut TAC, akuerisaasumik pisarineqarsinnaasut, ilisimatuussutsikkut siunnersuisarnernit amerlanerujussuanngorlugit aalajangersaavigineqartarput, pisarineqarsinnaasut umiatsiaararsortullu amerlassusaat naapertuukkunnaartarlutik.

Aqutsiveqarfinni Qeqertarsuup Tunuani Uummannamilu umiatsiaaqqamik aalisarsinnaanermut akuersissutit tunniunneqartartut amerlatsittorujussuusut, taamaattoq ilisimatuussutikkut 2013-mit 2019-imut siunnersuisarnerit 20 procentinik ikileriaraluarput.

Aqutsiveqarfik Qeqertarsuup Tunuani umiatsiaaqqamik aalisarsinnaanermut akuersissutit 2013-imit 2018-imut 188-iniit 297-inut amerlatsippat, 58 procentinik amerleriarlutik. Aqutsiveqarfik Uummannami pissaffimi tassani 227-nit 301-inut amerleriarput, 33 procentinik amerleriarput.

[...]”

Naalackersuisoqarfik Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut suliniaqatigiiffinnu susassaqtartunut 7. januar 2020-mi nalunaaruteqarpoq aqutsiveqarfinni Qeqertarsuup Tunuani Uummannamilu akuersissutinik nutaanik tunniussisarnerup unitsinneqarnissaa suliniutigalugu aallartinneqartoq. Akuersissutinik tunniussisarnerup unitsinneqarnerani aqutsiveqarfimmi Upernavimmi aalajangersimasumik najugaqarfillit ilanngunneqanngillat.

A umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut saarullinniarsinnaanermullu akuersissummik aamma inuussutissarsiuutigalugu piniartutut allagartamik 14. august 2020-mi qinnuteqarpoq.

Naalackersuisoqarfik 28. august 2020-mi aalajangiivoq, A-lu aqutsiveqarfimmi 47-mi qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik itigartillugu. Aalajangiinermit makku erserput:

“Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarnissamut akuersissummik qinnuteqaammik itigartitsineq

Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarnissamut akuersissummik qinnuteqaatit APNN-ip tigusimavaa.

Naalackersuisut Qeqertarsuup Tunuani nunaqarfianilu umiatsiaararsorluni qaleralinniarnissamut qinnuteqartunut nutaanut akuersissuteqartoqaqqissanngitsoq aalajangersimavaat.

Aalajangiineq tamanna 15. november 2019-imiit april 2022 tikillugu atuutissaaq.

Naalackersuisut Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit nalunaarummi nr. 8, 8. april 2016-imeersumi § 8, imm. 1 nr. 1 aamma nr. 2 naapertorlugit aalajangiinerminni aqutsiveqarfimmi pisarineqarsinnaasut amerlassusaat aamma pisarsinnaassuseq pingaartissimavaat. Naalackersuisut umiatsiaararsortunut akuersissutit aqutsiveqarfimmi pisassiissutigineqartunut naleqqiullugit amerlavallaalersimasutut nalilersimavaat. Taamaattumik Naalackersuisut aqutsiveqarfimmi pisassinneqartut killilerneqarnissaat kissaatigaat.

Tassa imaappoq qinnuteqartut nutaat Qeqertarsuup Tunuaneersut nunaqarfianeersullu umiatsiaararsorluni qaleralinniarnissamut akuersissutip assinganik akuersissuteqarsimanngitsut qinnuteqaataat toqqaannartumik itigartinneqassasut, aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit nalunaarummi nr. 8, 8. april 2016-imeersumi § 8, imm. 2 takuuk. Taamaattumik aamma suleriaaseq 2018-imi novemberimiit allanngortinneqartoq malillugu qinnuteqaammut nalilersueqqissaartoqassanngilaq.

Taamaattumik umiatsiaararsorluni qaleralinniarnissamut akuersissummik qinnuteqaatit APNN-imit itigartinneqarpoq.”

A-p e-mailii marluk 19. februar 2021-mi tiguakka, taakkunanilu A-p umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik Naalackersuisoqarfimmit itigartinneqarnini naammagittaalliuutigaa. A-p saarullinniarsinnaanermut akuer-

sissummik aamma inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartamik qinnuteqaatimi akineqannginnerat tamatuma saniatigut naammagittaalliuutigaa.

A-p saarullinniarsinnaanermut akuersissummik aamma inuussutissarsiutigalugu piniartutut allagartamik qinnuteqaammi akineqannginnera pillugu naammagittaalliuutaa Naalakkersuisoqarfimmit akineqartussanngorlugu 4. marts 2021-mi ingerlateqqillugu nassiuppara.

A-p aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik itigartinneqarnini pillugu naammagittaalliuutaa eqqarsaati-galugu Naalakkersuisoqarfimmut ilaatigut imatut allappunga:

“[...]

2.1. [A]-p qinnuteqaatimi ilaanut Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummut tunngasumi Naalakkersuisoqarfiup itigartitsilluni aalajangiinera 28. august 2020-mi tigusimavaa. [A-p] qinnuteqaamminik Naalakkersuisoqarfimmut qanga tunniussisimanera paasiuminaatsippara.

Itigartitsissummit erserpoq:

“Naalakkersuisut Qeqertarsuup Tunuani [...] umiatsiaararsorluni qaleralinniarnissamik qinnuteqartunut nutaanut akuersissuteqartoqaqqissanngitsoq aalajangersimavaat. [...] Aalajangiineq tamanna 15. november 2019-imiit april 2022 tikillugu atuutissaaq.”

Taamaattumik tunngaviutippara [A-p] qinnuteqaataa Naalakkersuisoqarfiup akuersissummik nutaamik qinnuteqaatitut, imaanngitsoq akuersissummik tunniunneqareersimasumik nutarterinertut, suliarisimagaa.

Aalajangiinermiit aammattaaq erserpoq:

“[...] qinnuteqartut nutaat Qeqertarsuup Tunuaneersut nunaqarfiineersullu umiatsiaararsorluni qaleralinniarnissamut akuersissutip assinganik akuersissuteqarsimanngitsut qinnuteqaataat toqqaannartumik itigartinneqassasut, aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit nalunaarummi nr. 8 [-mi], 8. april 2016-imeersumi § 8, imm. 2 takuuk. Taamaattumik aamma suleriaaseq 2018-imi novemberimiit allanngortinneqartoq malillugu qinnuteqaammik nalilersueqqissaartoqassanngilaq.”

Taanna imatut paasivara Naalackersuisoqarfik akuersissutitaarniarlutik qinnuteqaate-qartunut tamanut itigartitsisartoq, qinnuteqaat pisumi naliliiffiginagu. Taanna aamma imatut paasivara Naalackersuisoqarfiup ataatsimut itigartitsissummut tassunga tunngavilersuutitut Naalackersuisut aalajangiinerat 15. november 2019-imeersoq inner-suussutigisaraa.

Aammattaaq tunngaviutippara naqinnerluineq pineqartoq, Naalackersuisoqarfiullu "suleriaaseq 2018-imi novemberimiit allanngortinneqartoq" allakkamiuk 2019-imi november eqqarsaatigisimagaa.

Namminersorlutik Oqartussat aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit nalunaarutaanni nr. 8-mi, 8. april 2016-imeersumi § 8, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq:

"Imm. 2. § 4, imm. 1, nr. 1, § 4, imm. 1, nr. 2 aamma § 5 naapertorlugit qinnuteqartunut, ukiup siuliani assinganik aalisarsinnaanermut akuersissuteqarsimanngitsunut tunniunneqassaaq. Akuersissummik tunniussineq pineqartumik naliliinermik [uanga ataatigut titagara] tunngaveqarpoq, piumasaqaatit makku pingaarner-siainermi ilaatinneqassallutik:

- 1) Pizarreneqarsinnaasut amerlassusissaat.
- 2) Pisaqarsinnaassuseq.
- 3) Qinnuteqartoq Aalisarnermut Piniarnermullu Ilinniarfimmi imarsionermik ilin-niagaqarsimanersoq imaluunniit allatigut assinganik piginnaasaqalersimanersoq.
- 4) Qinnuteqartoq sinerissamut qanittumi aalisarnermi ukiuni marlunni ataannar-tumik inuttatut aalisartuusimanersoq.
- 5) Qinnuteqartoq akilersinnaasumik aalisarnermik ingerlatsisinnaanersoq."

Uanga § 8, imm. 2-mik paasinneqqaarnera unaavoq Naalackersuisoqarfik pisuni qin-nuteqartup ukiup siuliani assinganik aalisarsinnaanermut akuersissuteqarsimanngit-sup akuersissummik tunineqarnissaanik aalajangiiniarnermi pisumi naliliisassasoq.

Nalunaarutip § 8, imm. 2-mi pisumi naliliisoqartarnissaanik piumasaqaatip atuutsin-neqannginnissaanut periarfissiinera imaaliillaanaq takusinnaanngilara.

2.2. Naalackersuisut nittartagaanni www.naalackersuisut.gl-imi "nutaarsiassat" a-taanni Naalackersuisoqarfiup nutaarsiassaq "Umiatsiaaqqanik qaleralinniarnermut a-kuersissutit unitsinneqarput"-mik qulequtalik 15. november 2019-imi tamanut saq-qummiussimavaa. Nutaarsiassamit tassannga ilaatigut makku erserput:

“Naalackersuisut ullumi novemberip 15-ianni 2019-imi aalajangerput aqutsiveqarfimmi 47-mi, Upernavimmi angerlarsimaffillit pinnagit, umiatsiaaqqamik aalisarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik tunniussisarneq ullumimit unitsinneqassasoq. Umiatsiaaqqamik aalisartunut nutaanut aalisarsinnaanermut akuersissutit tunniunneqartartut unitsitaanerap april 2022 tikillugu atuutissaaq, taamaalineranilu aalisartut amerlassusaat naliliiffigeqqinneqarumaarluni.”

Nutaarsiassaq taanna tusagassiuutitigut nalunaarutit isigaara, tassanngalu erserpoq Naalackersuisut aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsortunut akuersissutinik nutaanik 15. december 2019 aallarnerfigalugu tunniussisarunnaarniarlutik aalajangertut.

Tusagassiuutitigut nalunaarut taanna Naalackersuisoqarfiup ilisimatitsissutit “Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi qaleralinniarsinnaanermut allagartanik qinnuteqartunut nutaanut [...] tunniussisoqassaarpoq” pillugu allagaanik 7. januar 2020-mi ullulernerqarsimasunik malitseqartinneqarpoq. Ilisimatitsissulli taanna kikkunnut nassunneqarsimanersoq paasiuminaatsippara.

Tusagassiuutitigut nalunaarut ilisimatitsissutitulluunniit allakkat Namminersorlutik Oqartussat aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit nalunaarutaata nr. 47-p, 18. december 2020-meersup, 1. januar 2021-mi atuutilersup, aalajangersarneqarnera sioqqullugu inatsisiliornikkut suliniutinik malitseqartitsivigineqarsimanersut imaaliillaannaq takusinnaanngilara.

Isumaqarpunga tusagassiuutitigut nalunaarut imaluunniit ilisimatitsissutit allakkat akuersissutinik nutaanik qinnuteqaatit suliarineqartarnerisa § 8, imm. 2-mi allaaserineqartut malinneqannginnissaanut pisariaqarneratut tunngaviusinnaanngitsut.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara allakkanni immikkoortuni 2.1-imi aamma 2.2-mi isumaliutersuutikka pillugit oqaaseqaateqaqqullugu.

Isumaliutersuutikka Naalackersuisoqarfiup isumaqatigippagit Naalackersuisoqarfik qinnuigaara matuminnga nalunaarfigeqqullunga, tassalu tamanna [A]-p Qeqertarsuup Tunuani aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaararsorluni qaleralinniarsinnaanermut akuersissummik qinnuteqaataanut Naalackersuisoqarfiup itigartitsineranut 28. august 2020-meersumut kiisalu Naalackersuisoqarfiup piffissami 15. november 2019-imit 1. januar 2021-mut akuersissutit pillugit aalajangiiffigisimasaanut Naalackersuisoqarfiup isumaa malillugu sunik inatsiseqartitsinikkut kinguneqartinneqartariaqarnerasoq.”

Saaffiginnissutinnut akissummik tigusaqannginnama allakkakka 4. marts 2021-meersut Naalackersuisoqarfimmut 7. april 2021-mi eqqaasitsissutigaaq.

Naalackersuisoqarfiup 7. april 2021-mi uannut nalunaarutigaa suliaq Naalackersuisoqarfimmi ingerlanneqartoq suliarlu naammassillugu suliarineqareeripat akissut nassiunneqassasoq.

Oqaaseqaat suliamilu takussutissat Naalackersuisoqarfimmit 23. april 2021-mi tiguakka. Oqaaseqaammit ilaatigut makku erserput:

"1. Ombudsmandip isiginninneri

Aallaqqaasiullugu APNN-imi suliassaqarfik Naalackersisut inatsisitigut tunngavissiillutik aalajangersagaat APNN-imullu suliakkiissutigisagaat APNN-imi aqunneqartut APNN-imit oqaatigineqassaaq. Tamatuma saniatigut aalisarnek pillugu inatsit ataatsimoorutut isigineqassaaq, tassami aalisarnek pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 18-imi, 13. oktober 1996-imeersumi kingullermik Inatsisartut inatsisaanni nr. 28-mi, 28. november 2016-imeersumi (matuma kingorna aalisarnermut inatsimmik taaneqartartusami) allanngortinneqartumi, aamma nalunaarummi tassani inatsisitigut tunngavigisarluni assigiinngitsunik aalajangersaaffiummat, taamaattorli kalaallit aalisarnerisa ilaannik ataqatigiissitsisuulluni.

Tamatuma saniatigut oqaaseq "piviusumik" paatsoorneqarsinnaasoq APNN-imit erseqqissatigineqarpoq, tassami APNN-imi suliassanik suliarinnittarnerit tamatigut piviusuusarmata taamaattumillu oqaaseq taanna atorineqartariaqanngimmat. Aamma oqaaseq "piviusumik" aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 8, 8. april 2016-imeersoq iluarsaanneqarmat § 8, imm. 2 peerneqarpoq.

2. Suliap ingerlasimanera

[A-p] qinnuteqaataa APNN-imi 14. august 2020-mi tiguneqarpoq. Qinnuteqaammi qinnuteqaateqartoq aqutsiveqarfimmi 47-mi inuussutissarsiutigalugu saarullinniarnissamik qaleralinniarnissamillu akuersissutinik qinnuteqaateqarpoq.

[A]-p inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartamk qinnuteqaataa APNN-imit tiguneqanngilaq. Saaffiginnissummik tamatuminniga tigusaqarnerup kingorna suliassanik nassuiaasoqarnissaa siunertaralugu APNN inuussutissarsiuteqarneq pillugu siunnersuisumut attuumassuteqartumut attaveqarsimavoq.

[A]-p inuussutissarsiutigalugu saarullinniarnissamut akuersissummik qinnuteqaatanut APNN-imit akissuteqaat tassanngaanniit nassiunneqarpoq.

[A]-p inuussutissarsiutigalugu qaleralinniarnissamut akuersissummik qinnuteqaataata APNN-imit itigartitsissutigineqarnera malilikkut 28. august [2020-mi] nassiunneqarpoq.

Naalakkersuisut attuumassuteqartumut aalajangiinerat Naalakkersuisut nittartagaatigut 15. november 2019-imi tusagassiorfinnut nalunaarummi allassimavoq – *"Naalakkersuisut ullumi novemberip 15-ianni 2019-imi aalajangerput aqutsiveqarfimmi 47-mi, Upernavimmi angerlarsimaffillit pinnagit, umiatsisaaqqamik aalisarsinnaanermut akuersissutinik nutaanik tunniussisarneq ullumimiit unitsinneqassasoq."* Ilisimatitsissut kattuffinnut attuumassuteqartunut aamma Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinnut toqqaannartumik nassiunneqarpoq.

Ombudsmandip isiginninnera 2.1

Isiginninnermut 2.1-imut akissuteqaatit aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Naminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 8, 8. april 2016-imeersoq aallaavigineqarpoq kiisalu aalisarnermut inatsit naapertorlugu tullinnguuttut aallaavigineqarlutik § 9, § 10, § 10a, § 10b, § 11, § 13, imm. 2 aamma imm. 3, § 23, § 24, § 33, imm. 2 aamma § 34, imm. 3.

Aalisarnermut inatsimmi kapitali 7-imi "Aalisarnermik nalinginnaasumik aalajangersaanerit. Akuersissutit il.il."-mi Naalakkersuisut aalisarnermik aalajangersaanissaanut piginnaatitsinerit ilaat erseqqissaatigineqarput. Tassunga tunngatillugu §§ 10, 10a aamma 10b pingaaruteqarput.

Naalakkersuisut 15. november 2019-imi politikikkut aalajangiinermi oqaatigineqartumi aqutsiveqarfik 47-mi inuussutissarsiutigalugu qaleralinniarnissamut akuersissutinik tunniussisarnerit unitsissimavaat. Naalakkersuisut aalajangiinermi tamatumani ilanngutinngitsuisoqassasoq aalajangersimavaat.

APNN Naalakkersuisut aalajangerannut akerliusumik allaffissornikkut aqutsisinaangilaq.

Naalakkersuisut aalajangiinerisa kingorna APNN-imi aqutsiveqarfimmi 47-mi inuussutissarsiutigalugu qaleralinniarnissamut akuersissutinik qinnuteqaatit tamaasa suliarisarlugit nangeqqippaat tassanilu aamma akuersissutinik unitsitsinermut qinnuteqaateqartut ilanngutinngitsoortunut ilaatinneqarnersut nalilersortarlugit. Qinnuteqaateqartunut ilanngutsinngitsuinermit ilaatinneqanngikkaangata Naalakkersuisut aalajangiinerat oqaatigineqareersoq naapertorlugu itigartitsisoqartarpoq.

Kisianni itigartitsinerit pillugit oqaaseqatigiiliorneq itigartitsinermullu tunngavilersuutit qinnuteqaammik "piviusumik" suliarinnittoqarsimannginneranik kukkusumik ilima-

sulersitsisinnaasut APNN-imi akuerineqarpoq, kisianni tassa piviusumik suliarineqartarput.

Ombudsmandip isiginninnera 2.2

APNN-imi § 8, imm. 2-mi erseqqissaatigineqarluni naammassisaqarsinnaaneq eqqarsaatigalugu nalilersuisinnaatitaaneq oqaatigineqareersutut Naalakkersuisut aalisarnermut inatsimmi tunngavissaqarlutik piginnaatitsinermik tamatumunnga Naalakkersuisoqarfimmut tunniussisimaneranik pissuteqarpoq, Naalakkersuisulli tamanna pillugu namminneq aalajangereersimammata APNN-imi tamatumunnga piviusumik nalilersuinissaq tunngavissaqarpasinnigilaq.

APNN-imi naalakkersuineramik suliaqarnermi aalajangiinerit APNN-ip suliassa qarfiinut tunngasut inatsisitigut suliniutit atorlugit malinniarsaraat. APNN-ip suliassa qarfia naalakkersuineramik suliaqartunit eqqumaffigineqartorujussuuvoq aamma suliassa qarपालaarnerit kingunerisaannik inatsisilerituut inatsisitigut suliniutaat tamarmik takuneqanngitsoorsinnaasarput.

APNN-imi aalajangiineq inatsisitigut suliniutinik aallartitsinikkut malinneqarsinnaavoq, tamakkua ilaa tusarniaanermut isaaffimmiipput, uffa allat ajoraluartumik suliani suli suliarineqartut. Ombudsmandip nammineerluni aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 47, 18. december 2020-meersoq erseqqissaatigaa, kisianni tassunga tunngatilugu sinerissap qanittuani qalerallinniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 46, 14. december 2020-meersoq aamma erseqqissartariaqarpoq. Sinerissap qanittuani qalerallinniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 46-mi, 14. december 2020-meersumi § 4, imm. 6-imi imatut allassimasoqarpoq:

"Imm. 6. Aqutsiveqarfimmi 47-mi umiatsiaaqqat atorlugit nutaamik qalerallinnialerniartunut akuersissutinik tunniussisoqassanngilaq, ukuli ilanngunnagit:

1) Qinnuteqartut aqutsiveqarfimmi Upernavimmi aalajangersimasumik angerlarsimaffillit, aamma

2) inuussutissarsiutigalugu aalisartut aqutsiveqarfimmi 46-imi atuuttumik umiatsiaaraq atorlugit aalisarnermut akuersissutillit, immikkut pissutissaqarlutik aqutsiveqarfimmi 47-imi Qeqertarsuup Tunuanut Uummannamulluunniit nuuttut.

3) "Nutaamik qalerallinnialerniartut" tassaapput aalisartut ukiumi pisassiiviusumi qaangiuttumi aalisarnermut qinnutigineqartumut taamaaqataanik akuersissummik peqarsimannigitsut."

Qalerallit pillugit nalunaarut naalackersuinikkut suliaqartunit immikkut eqqumaffigineqarpoq, tassami sumiiffinnik pisassiissuteqarfiunngitsunik atorunnaarsitsinermut aamma tunngammat. Siullermik aappassaannillu akuerineqanngilaq.

Pisariaqartitsinerit naapertorlugit naalackersuinerimik suliaqartut aalajangiinerannut ilassutitut APNN-imi inatsisitigut suliniutit aallartinneqarput.

3. Inaarutaasumik oqaaseqaatit

Taamaattumik Ombudsmandip isiginninneri APNN-imi isumaqataaffigineqanngillat, tassanngaanniillu qanoq iliuuseqartoqaqqinniannigilaq.

[...]"